

IZHAJA VSAK DAN

med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih letakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. Ocene: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smatralice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 1913 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na vsako roko brez dopolnilne naročnine, se uprava ne odziva. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane 10 K, za leto 1913 120 K, za pol leta 60 K, 3 mesece 30 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Naročniki vana pisma se ne sprejemajo in reklamirani se ne vrnejo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Listovni honorar lista „Edinost“: - Nataniša Tinkara „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročkom v Trstu, ulica Giorgio Galati številka 20. Poštne-hranilnični račun št. 541-552. TELEFON št. 13-39.

Popolna nesposobnost turške armade.

Turčija na potu v Kanoso

Pred novimi mirovnimi pogajanjmi.

Turška armada popolnoma nesposobna za vsake operacije. — Boji pri Bulairju.

TURIN 24. (Izv.) „Stampa“ poroča iz Carigrada preko Constanze: Carigradski vojaški in merodajni politični krogi so v velikanskih skrbih za usodo turške galipolske armade. Piloti, ki so vozili skozi Dardanele pripovedujejo o velikanski bitki, ki se je vršila južno od Bulaira. Iz daljave so dobro spoznali Bolgare po njih črnih kapicah, ko so neusmiljeno preganjali poraženo turško armado.

O odhodu velikega vezirja Mahmud Šefket paše iz Galipola ni ničesar natančnega znano. Domneva se, da je odpotoval že v sredo ali četrtek in da se je smoti vrniti v Carigrad. A danes ga na splošno začudenje ni bilo niti na Porti niti v vojnem ministristvu. Govori se, da se najbrže skriva v nemškem poslanstvu.

Na kako ofenzivno turške glavne armade pri Čataldži ni niti misliti. Pristaši pokojnega generalissima Nazima paše in pristaši mladoturškega kabineta so se že ponovno spopadli in so bile na obeh straneh precejšnje izgube. Poveljnik čataldske kavalerie ki je odločen pristaša Nazima paše, je bil poklican v Carigrad. Po svojem prihodu je dejal, da je popolnoma izključeno, da bi pod takimi razmerami mogla preiti turška armada v ofenzivo, ko ni niti za defenzivo dovolj sposobna.

V Carigradu sta se včeraj dva bataljona konanterije uprila kar med vajami in zahtevala takojšnji odstop mladoturškega kabineta. Da pomiri vojake, je odposlal sultan k njim svojega prvega adjutanta in jim obljubil, da se izvrši sprememba na vladi takoj, kakor hitro bo sklenjen mir.

Neki prijatelj Enver beja pravi, da se ne more tolačiti, kako je prišel na galipolskem polotoku Enver bej do vrhovnega poveljstva, ko je bil dotočen samo za četa generalnega štaba. Bilsi mornariški minister Kuršid paša, ki je bil določen za namestnika Fakri paše, ne stori ničesar in tako je Enver bej kar na svojo pest prevzel vrhovno poveljstvo. Enver beja spremlja neki nemški častnik, njegov najboljši prijatelj, ki ga je spremljal že na vseh njegovih pothih po Cirenajki.

LONDON 24. (Izv.) „Daily Chronicle“ poroča iz Carigrada, da se je vršila v petek južno od Bulaira strahovita bitka, v kateri so bili Turki silno tepeni. „Central News“ izjavlja, da se vest še ne potrjuje.

CARIGRAD 24. (Izv.) Iz Galipolija so prepeljali 10 000 mož v Dardanele, 8 000 pa v Nadytos.

LONDON 24. (Izv.) Carigradski dopisnik „Daily Maila“ poroča preko Constanze: Izjaka zanesljive strani, ki je v neposredni zvezi s turškim generalnim štabom, izvem, da se je generalissimus izzet paša izjavil odločno proti ofenzivi čataldske armade, ki bi morala po novem vojnem načrtu osvoboditi drinopoljsko posadko. Po novem mladoturškem vojnem načrtu bi morala glavna armada pri Čataldži zajedno prodirati ob Marmarskem in proti galipolskemu polotoku, kar je pa popolnoma izključeno.

Pred turško fronto je vse pod vodo, tako da so bili Turki prisiljeni umakniti se za okope. Le predstraže, obstoječe iz ene divizije, so vedno v kontaktu z Bolgari, ki se neprestano počasi in počasi umikajo in skušajo izvahtati za seboj večje turške čete, da bi jih potem lažje pobili.

Turčija postaja ponižna. Mirovni predlogi balkanske zveze.

LONDON 24. (Izv.) Turški odposlanik Hakki paša je naznanil poslanikom vele-vlasti, da je Porta že sprejela vsebinsko kolektivne note vele-vlasti in pripravljena začeti na tej podlagi nova mirovna pogajanja. Hakki paša je vrh tega tudi že povprašal, kake mirovne pogoje bi balkanska zveza sedaj stavila. Kakor zatrjujejo zupni balkanski krogi, je stavila Bolgarska sedaj sledeče pogoje:

1. Črta Midlja-Rodosto naj tvori bolgarsko turško mejo.
2. Izplačanje vojne odškodnine smatra balkanska zveza kot conditio sine qua non.
3. Turška armada se mora razorožiti najpozneje tekom 15 dni po obnovitvi novih mirovnih pogajanj.

Mednarodni politični položaj. Sporazum med Avstrijo in Rusijo glede Albanije.

DUNAJ 24. (Izv.) Dunajsko oficijozno situacijsko poročilo označuje mednarodni položaj kot nespremenjen. Zlasti se poudarja, da albansko delimitačno vprašanje ni stopilo v kak novi štadij in da se tozadevno niso izvršile nobene izpremembe. V popolnem nasprotju s to avstrijsko oficijozno izjavo so pa vesti, ki prihajajo iz krogov tripotentne, ki poročajo, da so kompromisna pogajanja med Avstrijo in Rusijo dospela že tako daleč, da bo kompromis že na četrtekovi seji poslaniške reunije predložen v ratifikacijo. Zlasti je baže prišlo med Avstrijo in Rusijo do sporazuma glede severne albanske meje in pripadnosti Skadra.

Gotovo je v prvi vrsti, da pripade Skader Albaniji, glede severne meje pa se je baže Rusija zadovoljila za enkrat s tem, da pripadeta Peč in Prizren Srbiji, glede tretjega mesta Djakovice pa se pogajanja še nadaljujejo. Na vsak način pa je, kakor zatrjujejo evropska poročila, konflikt v tem vprašanju sedaj izključen.

Tudi glede rumunsko-bolgarskega spora je pričakovati, da bo mediacija velesil že do četrtekove seje poslaniške reunije rodila pozitivne uspehe in da pride med Bolgarsko in Rumunijo do sporazuma.

V londonskih političnih krogih sicer svarijo pred prevelikim optimizmom, kajti kakor vsaka politična akcija postane tudi ta lahko v zadnjem trenutku nekonsekventna, ker je še vedno polna incidentov, ki lahko vsak trenutek prevrnejo sedanji položaj na popolnoma drugi tir.

Rumunija nadaljuje z mobilizacijo.

BUKAREŠT 24. (Izv.) V vladnih krogih se zatrjuje, da je Rumunija sicer trdno pre-

pričana o vspehu mediacije vele-vlasti, da pa Rumunija navzlic temu nadaljuje z mobilizacijo, ker upa, da na ta način še bolj povdari pri velesilah potrebo skorajšnje rešitve bolgarsko-rumunskega konflikta.

Bolgarska sprejme posredovanje vele-vlasti.

SOFIJA 24. (Kor.) Vlada je danes odgovorila zastopnikom vele-vlasti na njih včerajšnji korak izjavila je, da zaupa na pravčnost vele-vlasti in sprejme posredovanje vele-vlasti, če stori to tudi Rumunija.

Balkanska zveza in orijentsko vprašanje.

SOFIJA 24. (Izv.) V „Miru“ je objavil znani jugoslovanski publicist Kozarov serijo člankov, v katerih se je pečal z orijentskim vprašanjem. Koncem svoje razprave je prišel do sledečih zaključkov:

1. Turčijo je treba popolnoma izgnati iz Evrope. Ves teritorij, katerega so zasedli zavezniški, morajo tudi ostati v zavezniških rokah.
2. Srbija mora dobiti dostop do Jadranskega morja.
3. Albanija je sicer lahko neodvisna samostojna država, a stopiti mora v balkansko zvezo. Nova Albanija se mora podvreči kulturnemu vplivu balkanskih držav in ne vplivu vesil.
4. Dardanelsko vprašanje mora biti rešeno v smislu prostega prehoda za vse internacionalne ladje.
5. Balkanska zveza mora ostati tudi po vojni in se še podrobneje organizirati. Posamezne države morajo svojim državljanom, ki pa pripadajo narodnosti drugih držav, garantirati popolno versko, cerkveno in narodno svobodo.

Sednjoči prihaja Kozarov tudi na bolgarsko-rumunski konflikt in priznava, da bo Rumunska v sporu morda sedaj zmagala, a svari jo še enkrat pred tem korakom, sicer se lahko zgodi, da bo bolgarski narod iztrgal Rumunski enkrat celo Dobrudžo.

Črnogorska vlada — odklonila avstrijske sanitetne ekspedicije.

DUNAJ 24. (Izv.) Avstrijske sanitetne ekspedicije, ki so namenjene vsled vojne zopet odpotovati v Črnogoro, je črnogorska vlada hvaležno odklonila z motivacijo, češ da ima dovolj sredstev za bolniško oskrbo na razpolago.

Snežni zameti na bojišču.

SOFIJA 24. (Kor.) Poročila z bojišča zatrjujejo, da je na vseh bojnih poljih zapadel silni sneg, tako da so vojne operacije za par dni ustavljene.

Sultanovi zakladi prepeljani v Brusu.

CARIGRAD 24. (Izv.) Sultansko zakladnico so z vsemi dragocenostmi, ki so na vadno spravljene v stari palači v Stambul, prepeljali pred kratkim skrijav v Brusu.

Gospodarski odnošaji med Avstrijo in balkanskimi državami.

BUDIMPEŠTA 24. (Izv.) Ogrski finančni minister je izjavil, da je prišlo na zadnji seji skupnega ministrskega sveta glede bodočih gospodarskih odnošajev med Avstrijo in balkanskimi državami, posebno med Avstrijo in Srbijo do popolnega sporazuma.

Zlasti g'ede vprašanja importa iz Srbije

je prišlo med ogrsko in avstrijsko vlado do popolnega soglasja. Tej izjavi pridodajajo druga poročila še dodatek, da je sicer resnica, da je prišlo na zadnji seji skupnega ministrskega sveta po dolgih pogajanjih o razmerah monarhije napram Srbiji do sporazuma med ogrsko in avstrijsko vlado, da pa je odneslo zmago iz tega važnega boja ogrsko veleagrarno, skrajno srbsko-fobsko stališče in to kljub jako dobro utemeljenemu stališču grofa Berchtolda in avstrijske vlade.

Odločilna faza poljsko-rusinskih sprav-nih pogajanj.

SOVOV 14. (Izv.) Deželnozbornski volilno-reformni odsek je imel danes svojo prvo sejo, na kateri so poljske stranke predložile elaborat glede glavnih principov nove volilne reforme.

Ta elaborat določa za novo galitsko zbornico 225 mandator, ki so razdeljeni sledeče:

1. 12 virilistov, od teh 4 Rusini in 213 poslancev in sicer:
 - 45 mandator veleposestva (1 Rusin), 8 mandator srednjega posestva (4 Rusini), 43 poslancev velikih mest, ki se volijo po starem volilnem redu (4 Rusini), 12 poslancev istih mest, ki se volijo na temelju splošne volilne pravice (3 Rusini), 5 mandator trgovskih in obrtnih zbornic in 2 rokodelskih zbornic,
 - 100 poslancev kmečkih občin, ki se volijo na podlagi splošnega volilnega prava, ki je pa kombinirano s pluralističnim principom na podlagi obdačenja (44 Rusinov).
- Elaborat se peča tudi z načrtom, kako garantirati Rusinom minoritetna prava in jim dati primerno zastopstvo v deželnozbornih organizacijah. Elaborat tudi določa, da mora biti eden zastopnik dežel. namestnika vedno Rusin. Pogajanja se jutri dopoldne nadaljujejo.

V političnih krogih upajo, da se bodo končala z ugodnim vspehom, v katerem slučaju bo sklican deželni zbor že za 4. marca.

Demisija ogrskega naučnega ministra.

DUNAJ 24. (Izv.) Cesar je danes sprejel ogrskega naučnega ministra grofa Zichyja s posebnimi avdienci. Oficijozna poročila zatrjujejo, da je Zichy poročal cesarju o tekočih zadevah svojega resorta. V pozicijskih krogih pa se je nasprotno temu že včeraj razširila vest, da je grof Zichy podal svojo demisijo, ker smatra Desyjeve obdolžitve proti Lukacsu za zadostno utemeljene. Uradno so bile sicer tekom današnjega dne te vesti dementirane, vendar pa se kljub temu vzdržuje še vedno vest, da je Zichy v resnici podal svojo demisijo, katero je cesar tudi danes sprejel. Naslednikom grofa Zichyja se že imenuje pred par dnevi državni tajnik imenovani Bela Jankovich.

Ogrska poslanska zbornica. Lukacs se opravičuje.

BUDIMPEŠTA 24. (Kor.) Danes ob 1/2 12 dopoldne se je zopet sestala ogrska poslanska zbornica. Seja je bila jako dobro obiskana, galerija polna. Od opozicije je bil prisoten le kriščanski socijalec Giesswein.

Grof Tisza je takoj začetkom seje naznanil, da je izključitvena doba za vse poslance že potekla in da sedaj zopet lahko prisostvujejo sejam, nakar je finančni minister predložil zakonsko osnovo o od-

zgenil z mesta, kjer se je bil poslovil, in je še nekoliko časa mahajoč pošiljal pozdrave materi, ki mu jih je tudi vračala z ladje. Slednjič, ko njegov glas ni več mogel segati do ladje, se je zopet vrnil v Baoli; Agripina pa se je podala v notranje prostore ladernice, ki je bila zanjo slavnostno opremljena.

Cim je legla na škrlatno počivalnico, se je premaknila zavesa, in mlada deklica je blela in trepetajoča planila k njenim nogam ter vzkliknila:

„O mati moja, mati moja, reši me!“ Agripina je najprej vtrepetala od presenečenja in od strahu, nato je spoznala lepo Grkinjo.

„Akta,“ je dejala začudeno ter ji segla v roko, „ti si tu na moji ladji in me prisiš varstva? Česa naj te rešim, tebe, ki si tako mogočna in ki si mi zopet vrnila ljubezen mojega sinu?“

„Oh, njega, mene, moje ljubezni... tega dvora, ki me straši, vsega tega čudnega sveta, ki je meni tako nov.“

„V resnici,“ je odgovorila Agripina, „ti si izginila med slavnostno pojedino; Neron je vpraševal po tebi, dal te je iskati; zakaj si storila to?“

(Dalje.)

PODLISTEK.

AKTA.

Zgodovinski roman iz Neronovih časov. Spisal Aleksander Damas. — Prevel F. P.

X.

Osem dni je minulo od prizora, ki smo ga opisovali v prejšnjem poglavju. Bila je deseta ura zvečer; mesec, ki se je bil ravno prikazal na obzorju in ki je polagoma vzhajal nad Vezuvom, je razsvetljeval s svojimi žarki vse napoljsko obrežje. V njegovi jasni svetlobi je žarel putevski zaliv, nad katerim je cesar Kaligula postal vil most samo zato, da se je izpolnilo pre-rokovanje zvezdogleda Trazila. Na njegovih koncilij in v vsej obširnosti tega ogromnega srpu podobnega oboka, ki je spajal pozilipski in mizenski rt, so jele, kakor zvezde na nebu, ugašati luči mest, vasi in dvorcev, ki so bili raztrešeni ob tej obali in ki so se zrcalili v lepih, modrih valovih. Nekaj časa še so zapoznele ladje, razsvetljene z bak-ljami in gnane od trioglatega jadra, ali pa

od veslačev, v tej večni tišini plule v smeri proti Enarji, Procidu in B. jam. Ko je bila izginila poslednja ladja, se je zdel zaliv popolnoma zapuščen in molčeč; toda nasproti Hortenzijevim vrtovom, med hišo Julija Cezarja in palačo v Baolih, se je zibala po valovih ladja, ki je bila pritrjena na obrežju.

Na nebu, jasnem kakor morje, ni bilo niti najmanjšega oblaka. Zdelo se je, kakor da se mesec, ki je jadral po nebesni modrinji, vstavlja nad zalivom in da se ogleduje v morju kakor v zrcalu. V Puteolih so že ugasile poslednje luči, le svetilnik na mizenskem rtiču je še brlel kakor baklja v rokah velikana. Bila je ena izmed onih razkošnih noči, ko diha Napoli, krasni sin Grške, v ozračje vonj po pomarančastem cvetu, ko se valovi igrajo ob njegovih bokih. Od časa do časa se je začulo tja v noč skrivnostno vzdihovanje, ki ga pošilja počivajoča zemlja proti nebu, in tam na vzhodu se je dvigal dim nad Vezuvom kakor velikanski steber iz alabastra, kakor razvalina, ki je ostala po pogubi Ba-bilona.

Sredi nočne tišine in teme so opazili mornarji, ki so spali v barkah na obrežju, kako so se med drevjem, ki je napol za-

krivalo palačo v Baolih, naenkrat pojavile goreče baklje. Obrežju so se bližali oduševljeni glasovi, in kmalu so videli, kako se je izza nekega pomarančavega in oleandrovega grmovja prikazal hrupen izprevod, razsvetljen od bakelj. Oni, ki je bil poveljnik največje, krasno pozlačene in s cvetjem posute ladje, je dal razgrniti čez most, ki je spajal ladjo z obrežjem, škrlatnato preprogo in je spoštljivo pričakoval, kajti na čelu izprevoda se je bližal ladji sam cesar Neron. Prihajal je v spremstvu Agripine; mati se je opirala na svojega sinu, kar se je po Britanikovih smrti zelo redko dogajalo; oba sta se smehljala in se zaupno pomenkovala, tako, da se je zdelo, kakor da živita v najlepšem soglasju. Prej ladjo se je izprevod ustavil; pred očmi vseh dvorjanov je Neron solznih oči sklenil svojo mater v naročje ter obispal njen obraz in njen vrat s poljubi, kakor da bi se ne mogel ločiti od nje. Ko se je slednjič osvobodila njegovega objema, je dejal poveljniku ladje:

„Anicet,“ je dejal, „jamčiš mi z glavo za mojo mater.“

Agripina je prekoračila most in je stopila na ladjo, ki se je počasi jela oddaljevati od obrežja in ki je plula mimo ritca med Bajami in Puteoljem. Neron se ni

logu veljavnosti novega davčnega zakona.

Nato je predsednik zaključil sejo do četrtke, na kateri se vrši tudi volitev novega predsednika.

Poslanec Pekar je interpeliral ministrskega predsednika Lukacsa o aferi Desy in ga pozval, naj natančno pojasni ono zadevo, da pomiri prebivalstvo.

Lukacs se je oglašil takoj k besedi in v dolgem govoru dokazoval svojo nedolžnost. Izjavil je, da je obtoženec direktno pobegnil iz sodne dvorane, ko bi moral nastopiti dokaz resnice. Povdarjal je tudi, da ni dobil niti vinarja od ogrske bančne družbe, kaj šele 4 milijone in zato je tudi izključeno, da bi denar porabil v volilne svrhe. Zbornica je vzela njegov odgovor na znanje, nakar je bila seja zaključena.

Avijatik Kress umrl.

DUNAJ 24. (Izv.) Danes je tu umrl iznajditelj prvega avstrijskega letalnega stroja, avijatik Viljem Kress.

Mednarodna umetniška razstava v Rimu.

RIM 24. (Kor.) Danes je bila v navzočnosti kralja otvorjena 82. mednarodna umetniška razstava.

Revolucija v Mehiki.

MEHIKA 24. (Kor.) Podrobnosti o smrti Madera in Suarezja še dosedaj niso znane. Provizorični predsednik Huerta je izjavil, da sta bila Madero in Suarez ustreljena čisto slučajno pri spopadu med stražo in Maderovimi pristaši, ki so hoteli oba vjetnika osvoboditi. V nedeljo je bilo v mestu vse mirno. Vlada je obljubila, da bo zagotovo smrti Madera in Suarezja preiskala in krivce kaznovala.

Voditeljica angleških sufragetk aretirana.

LONDON 24. (Kor.) Voditeljica angleških sufragetk, gospa Bankhurst je bila danes popoldne aretirana, ker je tekom zadnjega tedna na nekem shodu izjavila, da prevzame ona odgovornost za eksplozijo v hiši ministra Georga.

Resen opomin.

Ni še dolgo temu, kar smo priobčili v našem listu članek italijanskega publicista Pedrazzija „Addio, mare nostrum“, v katerem dokazuje pisec velikanski pomen Trsta za Italijanstvo, zagotavljač, da edino le še Italijanski Trst zadrži osvojitev Adrije po Slovanih, in pozivljajoč Italijanstvo, avstrijsko pa ono v kraljevini, da posveti vse svoje moči obrambi in čim močnejši utrditvi tega branika italijanske nadvlade v Jadranskem morju.

Par dni pozneje, ko je izšel oni Pedrazzijevega članka v italijanskem časopisu, so ugledali naši Italijani in ž njimi tudi oni v kraljestvu vsaj deloma že usrečene svoje najpriznanejšje želje po utrditvi tržaškega Italijanstva — na Dunaju je bil sprejet predlog na ustanovitve italijanske pravne fakultete s sedežem v Trstu, in pomagali so Italijanom do te zanje neprecenljive pridobitve, prav tisti, katerim je na drugi strani toliko ležeče na tem, da si končno pridobi starodavni solastnik Adrije — Slovan — tu v svoji lasti one pravice, ki mu gredo po njegovem starodavnem pravu. Bili so to Čehi in dalmatinski Hrvati, zastopniki tistih dveh slovanskih narodov, ki imata poleg nas Slovencev gotovo največ interesa na tem, da si Slovanstvo zagotovi ob Adriji in na njej trajno veljavo.

Kaki so bili nagibi, ki so vodili zastopnike obeh naših bratskih narodov, da so podali svojo roko v oporo našemu stoletnemu ljutemu sovražniku, o tem se je že razpravljalo v našem listu vsaj mimo grede in ni danes naš namen zopet pogrevati te stvari, pač pa hočemo opozoriti bratske naroda, češkega in hrvaškega, ter njune zastopnike v dunajskem državnem zboru še na drugo zanj in za nas silno važno dejstvo, katerega gotovo niso imeli pred očmi tedaj, ko niso samo navdušenja do dvatisočletne kulture italijanske oddajali svoje glasove za utrditev Italijanstva ob Adriji.

Češki in hrvaški poslanci niso pomislili, kaj je pravzaprav tisti, ki daje Italijanom italijansko pravno fakulteto v Trstu, niso pomislili, da so to pred vsemi Nemci, ki pač dobro vedo, kaj delajo s podpiranjem Italijanstva ob Adriji.

Nemec računa trezno in pametno: Na severu ni pridobiti ničesar, kajti vsestransko razvitejša Anglija ni polje za nemško ekspanzivnost, a prav tako razvite ali vsaj razvijajoče se škandinavske države ne potrebujejo nemšva, velika, bogata Rusija lahko zapre vrata nemški vsiljivosti, kedarkoli hoče; kam torej? Tja dol na jug! Tu zapira pot do morja maloštevilni slovanski narodi, katerega vendar mora stresti silna premoč nemštva, in kaj še ostane potem. Degenerirani, sam v sebi propadajoči Italijan, s katerim bo obračun lahak. Za uničenje, za

stiranje čilega, zdravega, krepkega slovenskega naroda je treba napora velikih sil, je treba žrtve, a te žrtve bi občutil tudi močni nemški narod; zato pa ga je treba spraviti med dva ognja, treba ga je prijeti s severa in juga: potem mora podležiti.

Toda kako oporo naj bi imeli Nemci v slabotnem, pred slovanstvom izginjajočem Italijanstvu? Nikake! Naj se poslovani Primorje, naj se poslovani Trst, naj izgube Italijani tu svojo premoč, se s tem okrepi jugoslovansko ob Adriji v toliki meri, da je Adrija za nemštvo izgubljena ne samo za časno, temveč za večno. Zato pa je treba podpirati Italijanstvo Trsta, Italijanstvo ob Adriji, kajti čim močnejše je to Italijanstvo, temveč jugoslovanske, slovenske moči se mora skrhati ob njem, tem manjšo pozornost morejo slovanski varuhi Adrije obračati s severa navaljujočemu Nemcu, tem bolj šega zaveznika, ima Nemec v svojem boju proti Jugoslovani, zaveznika ki v svoji zaslepljenosti ne vidi nevarnosti, ki preti po istem Nemcu njemu samemu! Naj pade potem jugoslovanstvo ob Adriji, v Trstu, se Italijanstvo ne bo dolgo upiralo nemškemu „Drangu nach Süden“!

Kako resnična je ta naša trditev, kaže pač prejasno govor koroškega poslanca in predsednika avstrijske delegacije Doberniga, ki ga je prošlo sredo govoril v Celovcu na nemško-nacionalnem „srednem večeru“.

Govoril je o balkanski vojni in pomenu albanskega vprašanja za Avstrijo, za nemštvo v Avstriji in Nemčiji. „Želeli bi bilo“, je dejal, „da bi važnost tega vprašanja bolje spoznavali, nego so jo dosedaj tudi v nemškodržavnih političnih krogih, v katerih se še mnogokje nahaja obžalovanja vredno neumevanje dalekosežnosti političnih in nacionalnih nalog in bojov avstrijskih Nemcev za vse nemštvo... Aksiom te politike bodi stavek: „Pot do Adrije mora ostati prosta!“ In da vzdržujemo to pot prosto, je posebno važna življenska naloga alpskih Nemcev, pred vsemi koroških Nemcev. Naša naloga mora biti pred vsemi, da napravimo most do goriškega nemštva, ki se razveljavno razvija v sadnjem času, in da doprinesemo po svojih močeh k temu, da se tudi tržaško nemštvo zave svoje moči in svojega pomena!

V nadaljnjem je govoril Dobernig o novoslovanstvu in dejal končno, da morajo Nemci z ozirom na današnje dogodke na jugu monarhije, v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji in na Hrvaškem in tja gor do Ljubljane, zavzeti jasno, programatčno stališče napram jugoslovanskemu vprašanju.

Kako bodi to stališče, ni povedal Dobernig, toda mislimo, da nam pač ni treba dokazovati, da je to stališče samo eno: „Der Weg zur Adria muss frei bleiben — pot do Adrije mora ostati prosta“, ali z drugimi besedami: Nemci hočejo naš Trst, hočejo naše Primorje, hočejo naše Jadransko morje, zato pa neizprosno boj nam, ki hočemo ohraniti in obraniti to našo last sebi in slovanstvu.

V tem boju pa imajo najboljšega zaveznika v našem tržaškem, primorskem Italijanstvu, katerega okrepitev je začasno le njim v korist in nam v pogubo, in odtod tudi njihova naklonjenost Italijanstvu, zato tako radodarnost na bojnih sredstvih za boj proti nam, in celo tako odličnih, kakor je najvišje užilišče.

Po vsem tem mislimo, da smemo z vso upravičenostjo vprašati zastopnike bratskega naroda češkega in hrvaškega: ali vas ne peče vest da ste tako hla-dnokrvno dali našemu najljubejšemu sovražniku v pest nož, da ga zarine nam v srce?

Kdor je Slovan, pač lahko najde odgovor na to vprašanje in bo v prihodnje tudi storil, kar mu velewa dolžnost!

Galante in družba oproščeni!

Pod tem naslovom piše „Polar Tagblatt“:

Sodišča, ki se sestavljajo iz primorskih porotnikov, nas presenečajo sedaj pa sedaj s čudnimi sodbami. Gospodje v priprosti obleki in s siromaštvom svojih misli, so že čestokrat in povsodi izzivali kritiko. Istra, ki je svet rekordov v slabem smislu, nam nudi tudi v tem pogledu specialiteto. Naj se le spominjamo slučaja, ki se je odigral pred kakimi petimi leti. Nekdo je na neki plesni zabavi na dčelji zavratno umoril nekega muža in življensko nevarno ranil svojega brata in mater, ki sta nad mešec dni visela med življenjem in smrtjo. Sodniki iz ljudstva pa so junaka te žalostne zgodbe oprostili in noben petelin ni pel potem o tej osupljivi pojavi s polja našega pravnega življenja.

Ni to rekord, ki so ga dosegli porotniki tega sodišča, ko so celo vrsto — pardon, sedaj kaže le misliti, kar bi tako radi rekli — ko so gospoda Galante in družino oprostili od zločina tatvine, goljufije, falsifikacije itd. Ali ti di ta razsodba je poseben, tipičen čin, vreden, da strlmo na njem, kakor na onem o zavratnem morilcu pred petimi leti.

Dokazano je, vzvišeno na vsak dvom, da so bili obtoženci krivi zločinov, katerih so bili obtoženi. Glavni krivec, Tomaž Galante, je priznal, a taljenje njegovih prejšnjih podrejenec in sonameščencev v službi ni bilo veljavno. Oni, ki so živeli okoli njega in znijm, so morali vedeti za njegove manipulacije, so morali biti sodeloženi na njih. Vse je bilo jasno. Seveda so govorile tehtne okolnosti grešnikom v prilog. Ako bi bila v našem občinskem uradu kedaj obstojala redna kontrola in ako bi bil deželni odbor vršil svoje dolžnosti revizije, potem ne bi bili nameščenci blagajničnega urada pri vsem svojem nagonu k pokvarjenosti mogli storiti večje škode in sezati v zločinstvu tako daleč, da bi bila sedaj le najtrša kazen v primerno zadoščenje. Mari pa je to spoznanje vzrok za pravorek porotnikom, vsled katerega more kolegij sodnikov izreči le oprostilo razsodbo?

Težko je napraviti si določno sliko o čustvenem življenju porotnika, ki spričo najjasnejših dokazov more izreči „ni kriv.“ Ali mu ne dostaja smisla za ostudnost in kaznivost zločina, ali pa se mu stvar zdi tako samo ob sebi umevna, da se prestavlja v vlogo obtoženca in da v refleksu čustev začneja subjektivno soditi? Ali pa si moremo domnevati, da včasih izveste vspodbude politične naravi morejo pasti na rodovitna tla? Gotovo: branitelji smejo in morajo pritegniti vse, kar more razbremenjati obtoženca in vzbuhati sočutje do njega. Mari pa spada k temu narodni moment? Mari je v opravičenje za Italijanskega zločince to, da je njegov sodnik Italijan? Mari je vzrok za oproščanje v tem, da so Italijanski porotniki pred letom dni nasprotno vsaki pravici oprostiti ničvredneža slovenskega pokoljenja?!

Kdo bi mogel določiti, kateri so bili vzroki, ki so ustvarili ta veridikt? Ta je pač tu in mi moramo soditi po tem brez vsacega obzira. In tu moramo pred vsem ugotoviti to-le: splošna javna morala v našem mestu, kiltak stoji na jako šibkih nogah, je poizidu rovinjskega procesa dobila zadnji udarec. Ljudje, ki so skozi leta in leta sistematično kradli in nas oropali, katerih krivda je tako velika, da se niti ne da ugotoviti v številkah: ti ljudje so bili oproščeni! Mali človek, ki krade, ker je lačen, ki ponareja kak list v delavski knjižici, da bi laglje dobil plačila in zaslužka — ta se ne more odtegniti justici; za lumpa pa, ki se je lotil velikega in jemlje kar kupe bankovcev iz blagajne, a to ne morda v namen, da bi s tem olajšal svojo bedo, ali da bi pomagal svojim dragim, ki so v stiski, marveč v namen, da more živeti razkošno in zapravlivo in vzdržavati umazane ženske — za tega je milostna in blaga sodba.

Našo tolažba je v tem, da ni še izgovorjena zadnja beseda v tej aferi. Rekurz državnega pravdnika gre na višje deželno sodišče, in proces se bo vršil pred drugim sodiščem. In če se temu ali onemu teh tako nepričakovano oproščenih ne zazdi mej tem, da bo bolje, da pozorišče svojega delovanja prenese za več stotin kilometrov daleč, zadene ga vsa teža zakona.

Posneli smo ta izvajanja v puljskem nemškem listu, ker se nam zdi važna zato, ker se utede iz njih zrcaliti razpoloženje odločilnih mornariških krogov v Pulj. A kaj pomenja to, v vojnem pristanišču, tega ne treba še le praviti.

Kako je v Skadru!

Vojnemu korrespondentu italijanskega lista „Corriere della Sera“, ki se je bil dal okleniti v obleganem Skadru, se je posrečilo iztihnati pri trdnjave svoje dnevne zapiske, ki se deloma bavijo s časom, ko so postala živila že zelo pičila. Od takrat pa se je položaj še bolj poslabšal, ali pravo sliko si moremo ustvariti le, ko čujemo, kako je bilo v Skadru že pred več nego enim mesecem.

Nadovezujeemo na dve prejšnji poročili še ta-le posnetek:

Žurnalista Gino Berri si je zabeležil, da so že 12. januarja zaplenili nekemu trgovcu sedem zabojev petroleja, ki ga je skrival. Zaplenjeni petrolej so oblasti uporabile za motor dveh minov, ker trije minini na vodo niso mogli namletiti dovolj moke. Tistikrat so še imele oblasti sploh več petroleja, nego so ga rabile, in za to ga nekoliko ponujale na prodaj. Bilo je štirinajst sodčkov, krog katerih se je zgrinjal do osem tisoč ljudi. Kupec je moral dokazati, da živi že dalje časa brez luči, in še takrat ni vedno dobil petroleja. Več nego pol litra pa ena oseba itak ni dobila. Ubogi ljudje, ki nimajo denarja, nosijo vse možne reči v zameno, še celo žito, dajajo vedo, da ga bo kmalo krva-

vo treba. A dolge zimske noči so jim prestrašne. Tudi Gino Berri je dal steklenico marsale za steklenico petroleja.

Z denarjem pa so ljudje veliko radodarnejši, nego v mirnih časih — izgubil je precej svoje veljave. Dan za dnevom se bijejo pred pekarnami pravcate bitke. Revezji, ki so zaslužili po dnevni nekoliko novcev za kake uslugo, si hočejo zvečer kupiti v naglici kruha, ker nihče ne ve, kaj prinese drugi dan. Sicer pa staro pečen kruh bolj izda. Nekaj pek je imel nesrečo, da je zavpil med množico, da kruh kmalu pride. To je povzročilo tako gnečo, da je bilo poškodovanih več žensk, dočim so v gneči strli nekemu dekletu hrbtnico, vsled česar je na mestu umrlo.

Pred Italijanskim konzulatom se noč in dan kopiči beraško ljudstvo. Dočim se enim deli in ti obdarjeni odhajajo, prihajajo od druge strani drugi prosilci. Morali so določiti dan za splošno obdarjevanje in pri tem se je oglašalo vedno tisoč potrebnih. Druge dni pa so dobivali podpore samo Italijani. Dajali so jim kruha in juhe. K obdarjevanju hodijo tudi žene v rdečih plaščih, pripadnice takozvanih „boljših stanov“. Lakote umremo, če nam ne pomagatel! pravilo rodbinski očetje, ki hodijo od hiše do hiše.

Že dolgo pred koncem januarja ni bilo več sladkorja, a tolažba v nesreči, znana turška kava, ne diši več. Surovega masla pa že davno ni; izprva so ga nadomeščali s svinjskim salom, potem z oljčnim oljem. Sedaj pa jedo s kruhom neke tajinstvene masti. Pa tudi krompirja ni več in najbolj trpi vsled tega vali Riza bej. On je bil v svrhu študij dolga leta na Nemškem, kjer se je zelo privadil krompirju. Sedaj pa mora njegov kuhar letati po vsem mestu, da dobi krompirja. V nemškem hotelu „Evrope“ so še februarja imeli krompirja, ki so ga dobivali gosti v malih količinah. Riza-bejevega kuharja so tudi tu brez krompirja odpravili; in še le, ko je prinesel zdravniško spičevalo, da Riza zboli, če ne dobi vsak dan sočiva, so mu dali vrečko dragocenega koruna. Od tega je skaderski poveljnik dobival vsak dan po en komad.

Hudo je bilo Skadranom, ko so oblegovanci prihajali iz okolice v mesto. Med temi je nekaj dobesedno lakote poginilo. Oblasti pa so se zavzele za te begunce in so razdelile med nje žita, ki si ga meljejo v vodenicah. Žito pa je po večini smetivo in za zdravje škodljivo. Pečnic je že od konca januarja radi pomanjkanja moke sedem zaprtih. Tudi pek, ki se je obvezal hotelu dobavljati kruh do konca obleganja, je izjavil zadnje dni januarja, da je njegove zaloge konec. Hotelir je moral torej sam kruh peči. Vojaki so bili, ko je Gino Berri pisal svoje vrstice, zelo nezadovoljni in so grozili, da zapuste okope. Riza bej pa ima mnogo denarja na razpolago in ko je zaslužil upor ali nevoljo med vojniki, začelja deliti medidžije (novec v vrednosti štirih kron) in junaki zopet pri-segajo zvetobo.

Evropejcem je bilo težko, ko so bili tako odločeni od sveta. Dne 26. januarja ste prišli v Skader prvi dve straži nekega italijanskega lista z dne 3. januarja. Lastnik pa lista ni hotel dati iz rok, dajal se mu je ponujalo 20 frankov posodajne za dvaletni minut.

Kdo ima list, Berri ni mogel doznati. V italijanski konzulat prihaja dan za dnevom sila prošelj, skoro izključno od žensk. Mali četrto otrok piše: Če ste milostljivi, gospod oče, pač veste, kaj čuti mati, ki more svojega otroka samo poljubiti, ko jo prosi kruha. Druga piše: „Za Boga svetega, nekaj denarja — sicer moram prodati svojo čast“. Tretja pa zatrjuje: „Pomagajte mi in vse to storim, karkoli hočete. Četrta tarna: „Glad me muči, in če me nečete najti mrtve v postelji, pošljite mi jedi.“ — Kdor živi med ljudmi, pravi Gino Berri, ve, da ta pisma odgovarjajo resnici. Podedovani ponos bi jim branil pisati take reči neznanim ljudem, ki ne bi bile obupane docela....

Domače vesti.

K interpelaciji drž. posl. prof. Mandića o slabem gospodarstvu v upravi avstrijskega Lloydja smo pripomnili, da so interpelacijo podpisali vsi slovenski poslanci, samo dr. Šusteršič ne. Interpelacijo smo prevedli po stenografskem zapisniku državnega zbora in v zapisniku med imeli poslancev, ki so podpisali interpelacijo, ni imena dr. Šusteršiča. Ko smo se informirali v tej zadevi pri interpellantu drž. poslancu prof. Matku Mandiću, nas je zagotovil, da je original interpelacije podpisal tudi dr. Šusteršič, in je izjavil g. interpellant, da se je morala zgoditi pri tisku državnoborskega sejnega zapisnika pogreška, da je v tiskanem zapisniku izostalo ime dr. Šusteršiča.

Prijatelju v spomin. Prejeli smo: Večkrat me je pokojni narodni poštenjak Anton Vatovec vpraševal šaljivo, napišem-li tudi njemu, kakor mnogim drugim, par vrstic v spomin? Razume se, da sem mu to obljubil, izrazilši mu ob enem željo, da bi me on preživel. Ker pa je že usoda hotela,

da je odšel on in sem jaz še tu, naj mu napišem par vrstic v spomin.

O vrlinah, nesrečah in o krasnem pogrebu pokojnika je bilo že sporočeno na tem mestu. Jaz pa naj le povem, kako smo mi „stari“ delali pred 25 in več leti. Šaljali smo se in medsebojno navduševali za našo narodno stvar.

Sledili smo voditeljem in jih podpirali, kolikor in kakor smo mogli. Mnogo noči smo prečuli za narodno stvar in marsikatero nevarnost smo prestali. Ko je prišlo na krmilo sedanje vodstvo, smo se vrgli v boj s podvojenimi močmi. Bili smo kakor veterice — zdaj tu, zdaj tam — kjer je nastala potreba. Leta 1897., ko so nam naši nasprotniki vzeli edinega zastopnika v državnem zboru, pok. Nabergo/a, in nam pisali po transparentih „Amen“ — smo se, ušlošeni, za trenotek ustavili, a to le za trenotek. Delovati smo začeli s tem večjo vneto, in to ne samo v Trstu in okolici, marveč tudi v sosednji Istri in tudi po Goriski. Istra in Gorška, osobito Kras, je bilo polje, na katero smo nosili prubilo. In pokojni Anton je bil vselej in povsod med nami. Ne samo, da je nas vzbujal na delo; dajal je inicijativno in često posegel v žep. Krasni izleti in koncerti, ki jih je „Kolo“ pripravljalo skoraj na vseh važnejših točkah naše Primorske in tudi izven nje in ki so gotovo v dobrem spominu nam in bratom naokoli: vse to in mnogo drugega je pomagal snovati naš Tone.

Pokojnik je bil skromen in nad vse prijazen. Med vsemi je bil najbolj resen, a ob enem ljubezniv tako, da ni bilo nikdar žal-besede v družbah, v katere je zahajal. Ko pa je šlo za nastop proti sovragu, tedaj je znal postajati neverjetno vojevit. Težko je meni in težko je vsem, ki so ga poznali, po nepozabnem Antonu Vatovcu.

Vsi mu ohranjamo blag spomin.

F. K.

Stavka v umobolnici pri Sv. Ivanu.
V nedeljo zjutraj je izbruhnila nenadoma stavka vsega pomožnega osebja v umobolnici pri Sv. Ivanu, iz neverjetno malenkostnega vzroka, ki se nikakor ne more opravičiti v tako vzvišenem zavodu, kjer je interniranih 400 nesrečnih umobolnih. Informirali smo se na kompetentnem mestu, ker se nam je prvotna vest o vzroku te stavke zdela neverjetna. A tudi tam se potrjuje, da je vse službujoče osebje stopilo v stavko popolnoma nepričakovano, zgolj radi tega, ker je direktor umobolnice od slovil nekega strežaja, ki se je kljub temu, da je bil posvarjen, brez dovoljenja oddaljil. Ker z ozirom na disciplino direktor ni hotel preklicati odpovedi, ko je pri njem posredovala neka deputacija strežajev, so se isti kar obrnili na župana in na — namestništvo, češ, da se mora takoj preklicati odpoved, sicer da v nedeljo po viziti, to je ob 11 predpoldne, stopijo v stavko. Ker pa ni mogel župan sprejeti nikakih pogojev od strani grozeče deputacije in je obljubil le, da tekom štirih dni, ko se zadostno informira, ukrene primerne korake, so strežaji — moški in ženske — zapustili svoje opravilo že v nedeljo ob 7 zjutraj, torej že pred vizito; in odtodaj je, izvzemši po enega strežaja na bolniško sobo, vsa umobolnica brez postrežbe. Direktor je za silo našel še toliko osebja, da se je moglo ta dva dneva izhajati. Uradniki in zdravniki so ostali nepretrgoma v službi, da osebno vodijo najnujnejše posle in preprečijo kako nesrečo. Značilno je, da to naravno zločinsko stavko vodi proslula Camera del lavoro. Mislimo, da je ta frivolni štrajk pravi unikum, da se postavlja v nevarnost življenje in že itak oslabele zdravje nesrečnih internirancev. Negleda na to, da se stavka s tako malenkostnim vzrokom ne da opravičiti, je vrh tega proti najelementarnejšim pravilom humanitete, ker se tu radi dozdevne krivice, ki da se je dogodila enemu posamičniku, stavlja v nevarnost in izpostavlja trpljenju toliko ne dolžnih in najnesrečnejših bolnikov. Do sredi pozno v večer ta neverjetna stavka še ni nehala in se vrše nepretrgoma pogajanja med Camera del lavoro in občinsko upravo. Tudi v tej frivolni stavki se zrcali pomanjkanje pravičnega moralnega čustvovanja v vsem aparatu tržaške občinske uprave.

Romanovi na ruskem prestolu. Po izumretju dinastije Rurik in po težkih državljanskih bojih in vojnah s Švedi in Poljaki, ki so celo vrsto let puščale Rusijo, zbrali so se na Moskovskem polju ruski knezi in bojarji, vojvode in vojaški hetmani, duhovščina in meščanstvo v obe dumi, „bojarsko“ in „zemskajo“ ter so dne 21. februarja 1613., po tridnevem postu, izvolili za carja in gospodarja Rusije sedemnajstletnega Mihaila Fedoroviča, sina sina patrijarha Filareta iz rodbine Romanov. Od tedaj vladajo v veliki Rusiji skozi tristo let Romanovi. Letos slavijo svoj tristoletni jubilej in na ta jubilej se pripravljajo oficijelno in ne oficijelno. Dinastija Romanov je dala Rusiji v Petru Velikem njenega največjega vladarja. On je postavil temelje Rusiji kakor veleveljati in pravi evropski državi. Nu, že z njegovim unukom, Petrom II., je izumrl možki rod Romanov in je sledila (od 1730.) dolga vrsta ženskih carjev, vse do Katarine II., imenovane „Vseverne Semiramide“ (1796). Izjema je bilo le kratkotrajno vladanje Petra III., s katerim je došla na prestol danes vladajoča hiša

Holstein-Gotorp, ali Oldenburg Romanov. Jubilejne slavnosti se bodo vršile po vsej Rusiji od 6 do 9. marca.

Direktna odprava prtljage preko Dunaja s prevažanjem med dunajskimi kolodvorji s cestnimi vozili. Postaje c. kr. avstrijskih državnih železnic in c. kr. priv. južno železniške družbe (avstr. črte) bodo od 1. marca 1913. potno prtljago na postaje c. kr. avstr. državnih železnic in c. kr. priv. južno železniške družbe (avstr. črte), ležeče preko Dunaja, odpravljale pri brzovlakih direktno v zveznih relacijah, ki se razglasijo s posebnimi v postajah razobešnimi oznanili in v avstr. kurzni knjigi od 1. marca 1913. Ta prtljaga se bo prevažala na Dunaju od dohodnega k zveznemu kolodvoru s cestnimi vozili. Prtljajna voznila se zračuna pri ti direktni odpravi prtljage do in od Dunaja. Za prepeljavo se izira pri oddaji: pri pošiljkih prtljage do 20 kg 130 v., za vsakih nadaljnjih 20 kg pošiljatve za 50 v. več. Nadalje je razvidno iz izobešenih razglasov.

S to uvedbo, ki se omeji najprvo na prtljago, oddano pri brzovlakih, naj bo ustrezno željam, ponovno izraženim iz krogov potujočega občinstva.

Nadaljno razširjanje se bo uvaževalo za slučaj, da se ta uredba obnese.

Nemško šolstvo v Trstu. Ministrstvo je dalo nemškemu deklarskemu liciju pravico javnosti za šolska leta 1912/13, 1913/14, 1914/15 in pravico, deliti v državi veljavna izprijčevala zrelosti.

Prijatelji vrtnarstva naj se prijavijo k društvu „Vrtnarska šola“ v Kranju, da zamoremo z združenimi močmi delati za razvoj tega lepega in prepotrebne družstva. Kolike važnosti je obstoj društva „Vrtnarska šola“, je razvidno že iz tega, da bo društvo vzdrževalo vzorne vrtove in posebne postaje za poljškevanje semen in orodja. Posamičen prijatelj vrtnarstva ne more sam za se vzdrževati posebnega strokovnjaka, pač pa bo društvo „Vrtnarska šola“ svojim članom v korist lahko vzdrževalo strokovno izobraženega vrtnarja, ako pristopi zadostno številno članov.

Društvena poročila „Vrtnarske šole“ prinaša list „Prijatelj narave“.

O atentatu na poslanca Schumelerja na Dunaju; raziskovalcu južnega tečaja Scottu in njegovo ladjo; notranjost moderne vojne ladje; iz Beneške Slovenije Režije; iz vojne na Balkanu itd. itd. priobčuje prav zanimive slike „Slovenski ilustrovani Tednik“ v 8. številki. Roman „Za svobodo in ljubezen“, ki izhaja v „Slovenskem ilustrovanem Tedniku“, postaja čedalje bolj zanimiv in sila v živih barvah razmere na Balkanu. Naročite si „Slovenski ilustrovani Tednik“ in zahtevajte ga povsod!

Štrašna nesreča.

Danes ob 5 in pol popoldne se je dogodila v zalogi lesa in oglja Alberta Faber v ulici Tesa št. 22 smrtna nesreča. Delavca Frana Komana je namreč zajel pas transmise in ga raztrgal v pravem pomenu besede na kose. Ta grozna nesreča je neopisno pretresla navzoče delavce, ki so vsi prihiteli, da bi pomagali onesrečenemu, ki pa je bil že mrtev. Po predpisani konstataciji smrti so odpeljali kose telesa z mrtvaškim vozom v mrtvašnico pri Sv. Justu.

Tržaška mala kronika.

Trst, 24. februarja.

Posledica denarne krize. S Kolskega je prišel pred časom v Trst 38 let stari dninar Josip Benič, ki je stanoval v prenočišču v ulici Gaspare Guzzi, dokler se ni preselil v ulico Tigor. To pa je bilo tako-le: Sinoči je bil zašel v neko gostilno v ulici Toro in tam si je privoščil piščancev, nato telečjo bržolo, nekaj slaščic in slednjic še

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE.

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila v sredo, dne 26. t. m. od 9. do 12. dopoldne, se bo prodajalo: pletenice, denarnice, torbice, listnice, tobacnice, potne potrebščine, nagobčniki, ogrljaki, biči, torbe in drugi usnjati predmeti.

Od 3 do 6 popoldne: velika množina črvičev za moške, ženske in otroke.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in suševje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usode se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavi: ALBERTO FINZI, Trst.

SLOVENC! SLOVANI!

Podpirajte družbo

SV. CIRILA IN METODA!

Ne jemljite

nobenega

zabojčka,

nobenega

zavitka

kot „pravi

Frankov:“

pridelek za kavo, — bodi si samo

da mosi to-le tvorniško znamko,

Tovarna v Zagrebu.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11—1 in 7—7.

Priporočeno od zdravnikov.

PROTI OZEBLINI

uporabljajte protiozeblinsko mazilo

odlikovane lekarne „Al due Merli“, dr. A. Praxmarer, Trst, Veliki trg. Lonček K 120. Če se pošlje K 130 naprej, pošiljatev poštnino prost.

Zaloga obuvala

in lastna delalnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 27.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Prva slovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO. Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Dr. Fran Korsano

Specialist za sifilitične in kožne bolezni

— IMA SVOJ —

AMBULATORIJ

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

nad (Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5½. do 6½. pop.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

TRST

št. 1085.

ul. della Zonta št. 7. I.

1895

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cev (silinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfet Casile K 4.—.

Iorubin Casile, najboljšje protisifilitično in poživljajoče krištilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoholii, ishlasi, vnetju žlez, poltnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatorol, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kisline itd. — Škatlenica Iorubina Casile K 3-50.

Vbrisanec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Škatlenica vbrisanca Casile K 3-50. Kdor želi večjih pojavnih, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo na g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zaštopljeno in s vso rezervno. Priznani medicinski in eliki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu: Neriio LARG, IAKARNA SERRAVALLO.

sadja, kar je vse skupaj zalil z litrom „ta boljša“. Seveda je bilo treba plačati, a na mesto, da bi kaj odvrnil, je izjavil, da je zbog te hude krize že davno v konkurzi. Ker pa gostilničar gostu, ki nič ne da izkupiti, ni maral kar tako gledati, ga je poslal v zapore v ulico Tigor — prebavljati.

Aretacija. Svojedobno smo poročali, kako je Alojz Petras, sin lastnika ljudske kuhinje v ulici Raffineria št. 10, pobegnil v družbi z brezposelnim natakarnjem Dominikom Ongano potem, ko je ukradel svojemu očetu več hranilnih knjižic tukajšnje Cassa di Risparmio, na katerih je bilo naloženih okoli 6000 kron, ter več dragocenosti precejšnje vrednosti. Petras in njegov vredni drug sta jo odkurila v Italijo, kjer sta zapravila ves skupček za dragoceno. Včeraj pa je redar naletel na Petrasa v ulici Contino in ga aretoval. Petras priznava vse. Njegov drug pa je previdno ostal v Italiji.

Slovensko gledališče.

V četrtek se ponovi v B — abonementu Bissonova veselolgra

„NAŠ DOBRI BODNIK“

(Le bon juče).

Ki je pri premijero skrajno uzadovoljila občinstvo in kritiki.

Za nedeljo je določena premijera Fallove opere

„DOLARSKA PRINCESINJA“.

Glavno ulogo bo igrala g. ca Thalerjeva, ki je okrevala po dolgi bolezni.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu naznanja pevkam in pevcem, da se prično pevske vaje danes v torek ob 8 zvečer. Pevske vaje se bodo odslej obdržavale redno vsak torek in soboto. Pevovodja g. Premrou.

Klub dramatičnih diletantov na Proseku uprizaro dne 24. marca t. l. na veliko-nočni ponedeljek Jelenčevu zgodovinsko dramo „Erazem Predjamski“. V naslovni ulogi nastopi g. Dragotin Starec, ki obhaja ta dan dvajsetletnico svojega diletantstva. Bratska društva prosimo, da upoštevajo to objavo.

Podružnica CMD na Greti Rojan vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 2. marca ob 5. uri popoldne v prostorih rojanskega „Konsumnega društva“ pri cerkvi z navadnim dnevnim redom.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu naznanja, da se bo vršil redni občni zbor dne 2. marca t. l. ob 4 popoldne z običajnim dnevnim redom v društvenih prostorih, Klarbola Zg. št. 11. Vsi podporni in redni člani se uljudno vabijo, da se udeležijo občnega zbora, ki je izredne važnosti za obstoj društva.

Telovadno društvo „Sokol“ v Škedenju ima svoj 11. letni občni zbor jutri, dne 26. februarja t. l. v prostorih pevskega društva „Velesila“. Začetek ob 8 zvečer, če ne bi bilo zadostnega števila članov, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor ob vsakem številu navzočih.

Nar. del. organizacija.

Prva slov. Zidarska zadruga NDO naznanja, da se po sklepu odbora seje in nekaterih članov zadruga plačajo lahko delci, ki stanejo K 100 —, v treh obrokih in to pričenši s 1. marcem t. l. Plačuje se samo pri zadrugnem odboru vsako sredo od 6 do 8 zvečer v prostorih NDO, in ne, kakor je bilo včeraj po neljubi pomoti objavljeno, pri dr. Jos. Mandiču. Ob tej priliki nujno vabimo vse slovenske zidarje in delovodje, da se v najkrajšem času in v najobilnejšem številu vpišejo v to koristno zadrugo.

Odborniki pripravljalnega odbora „Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev NDO“ so naprošeni, da se udeležijo važnega posvetovanja, ki bo jutri, v sredo, ob 6.30 zvečer v društvenih prostorih, ulica Sv. Franciška št. 2.

Zidarska skupina NDO sklicuje za četrtek ob 6 zvečer važen sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Franciška št. 2. Predmet: „Zveza jugoslovanskih zidarjev N. D. O.“

Tesarji, mizarji, parketni stavci in lesni težaki. V četrtek ob 7 zvečer shod v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Franciška št. 2 — Vabljeni so vsi slovenski delavci lesnih strok v Trstu in okolici.

Odborniki vseh skupin NDO so imeli v nedeljo sestanek, na katerem so govorili dr. Kisovec, tajnik Brandner in predsednik zidarske skupine Pregarc, in sicer o bližnjem se kongresu, o reformaciji strokovnih organizacij ter o raznih notranjih zadevah N. D. O.

DAROVI.

— V spomin Andreja Kocjana daruje trgovec g. Skapin K 10 — za Ciril Metodovo družbo.

— Svetolanski podružnici CMD je

daroval g. Andrej L'čen K 2 — namesto cvetk na grob prijatelju Antonu Vatovcu — Karol Kaučič je daroval K 3 — za Ciril Metodov ples, ker se ga ni mogel udeležiti. — Denar hrani Inzeratni oddelk „Edinosti“.

Za veliki Ciril-Metodov ples

so nadalje darovali gg :

„Slov. čitalnica“, Trst K 20, G. Machne Trst K 10, Slava Pahor, Trst (Bazovica) K 2, Janko Pogorelec, K 6, Andrej Žbota, Barkovlje K 10, Anton Vouk, Trst K 8, Justin Arhar, Trst K 6, družina Cargo, Vrdelca K 6, Marija Ivančič, Trst K 4, Mak-Umar, Prosek K 3, Jakob Frenetič K 1 Stan. Prelec K 4, Krist. Pertot K 1, Ila Posega, Trst K 2, Anton Lenček, Trst K 6 dr. Josip Ferfolja, Trst K 10, Vekoslav Furian, Trst K 10, Anton Požar, Vrdelca K 4, mlekar „Hrušica“ Trst K 5.

„Vrdelski Sokol“, Sv. Ivan K 8, Jos. Škerjanc, Trst K 2, Vladimir Dekleva, Trst K 6 dr. Anton Povšič, Trst K 10, Krsto Lucić, Trst K 10 dr. Vladimir Crnadak, Sisek K 10, Tade Janovič, Reva K 5, Miroslav Preiner, Trst K 10, Mira Engelmann K 2, „Srbini“ v Trstu K 11, Filip Šubelj, Šmarje K 11, Drago Dekleva, Trst K 6, Josip Muha, Trst K 6, Ivan Tomažič, Trst K 10, Kristina Gerdol, Rocol K 2, Anton Dejak, ml., Trst K 10, Fran Stefanutti Opčina K 2, Fran Gudič, Trst K 6, M. Pertot, Ljubljana K 4, Alojzija Perša, R. Cini K 4, Ludovik Dekleva, Pula K 20, Trgovsko izobraževalno društvo, Trst K 10, Karl Nachtigal, Trst K 4, P. Mosettig, Trst K 1, Ivan Prelog, Trst K 20, P. pl. Persich, Lovrana K 10, Ignac Saunig, Gorica K 2, Podbršek Anton, Trst K 4, Karel Pošpišil, Trst K 2, „Trž. podp. in bralno društvo“ K 30.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vln. besedo. Masno tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 vln. Plača se takoj Inzeratnemu oddelku.

Gospodična išče službe kot prodajalka ali blaginčarka. — Ponudbe pod „Ljudovlada“ na inzeratni oddelk „Edinosti“. 393

Kuhinjsko posodje, popolno, iz aluminija, za K 35 —, železnina, se prodaja ul. Caserma 14. Umberto Cesca. 2313

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Chisidno in Monte št. 27, I. nad. je pripravljen cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba, velika izber najnovejših angleških vzorcev. Izdeluje po današnjem kroju. 7726

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, Ivana v pritičju v najem prostora, ki so pripravljeni za prodajalno ali kakršnokoli drugo obrt. Reflektirajte naj se oglase pisмено ali osebno pri vodstvu zadruga v Trgovskem domu. 408

Izvežban korespondent, zmožen slovenskega, nemškega, češkega, francoskega, nemškega in laškega jezika, z dovršeno tehniko, tudi z neeljiv računovodja, ponuja na podlagi izvršnih spricval svojo službo. Prijazni dopisi inzeratni oddelku „Edinosti“ pod „K. re p ndent“. 380

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, ml-karne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, kavarna Corso od 9—11, 3—6, telefon št. 825. 417

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gospod. ulica 7. 444

Lepa meblirana soba se odda sredi mesta. Eje pove inzeratni oddelk „Edinosti“ pod št. 411. 411

Odda se lepa meblirana soba, prosti vhod z mostovcem, pečo in dobr. hrano t. r. klavirjem na razpolago odlični osebi. Belvedere št. 57, II. leto. 423

Išče se v ulici Carpison št. 10 en tečaj za ogiljarja. 422

Gospodarsko društvo pri Sv. M. M. zgornji „pri Tirolca“ išče voditelja za društveno gostilno. Ponudbe se sprejemajo do 10. marca. Za informacije obrniti se na Frana Trošta, Sv. M. M. zgorja št. 149. 419

Dva mladeniča išče službe kot slugi v kavarni, skladišču ali v pisarni. Govorita slovenski, nemški in italijanski. Naslov pove inzeratni oddelk „Edinosti“ pod št. 420

Zahtevajte povsod

„Specijlno mazilo za čevlje“

„LUNA“

Medon gljivo. — Brez duha. Najaveteljše. Brez škodljivih prisojev. Se ne suši. Vzdržuje usnje mehko. — Završite ponaredbo.

POZOR! Svoji k svojim!

VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

pekarno

v Trstu, ulica del Bosco 18 (prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3—4 krat na dan raznih sladčic, bikotov in likerjev ter najfinije moke 7 t. d.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši.

registrirana zadruga z

emojnim poročtvom

Telefon št. 953.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ki jih obreza. **4 1/4 %** Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po ose krono. Posojila daje na vknjižbe po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave

po 6%, in na amortizacijo na daljši dobo po dogovoru. **Uradne ure:** od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad. zaprt. Poštne-hranilni rač. št. 818-004.

Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranje vredn. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne padice, s katerimi se najzgodnejše navaja štediti svojo daco.

Oglase poslana, osmrtnice in vsakršna razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inzeratnemu oddelku Edinosti“

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

Pahor

ulica Arcata 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravila :: po jako nizkih in zmernih cenah.

S 1. majnikom 1913 odda

mlekarna v Rodiku

dnevno 1200 l renomiranega pasteriziranega mleka. Manjšo skupino tudi takoj. Franko postaja Trst drž. kolodvor ali v mlekarno v Trstu postavljeno. — Informacije MLEKARNA RODIK, pošta Kozina.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2

Specijalist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti jamci za popolno delo in se ne boji konkurence

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijalita v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kistoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad. ::

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delav-

nico vred iz ulice Ponterosso št. 4

v ulico Campanile št. 19.

Avtoriziran elektrotehniški mehanik

Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9. — Telefon št. 362/VIII. —

PREVZEMAJO SE INSTALACIJE

električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovodov.

Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.

Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelek za popravila v precizni meh. nihi.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cev in cementnih

plōšč, teracov in umetnega kamna. ::

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Nova zaloga

sena, ovsa, otrobov, žita in moke

lastnik

Carlo Grego

Trst, ulica Raffineria št. 7

(bivše skladišče Baruch & Co)

Nizke cene. Najboljša kakovost.

Back & Fehrl

splošni uniformski zavod

Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform,

livrej in oblek po meri

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Martin Dovgan

Trst, ulica Giulia 86.

Priporoča cenj. občinstvu svojo na novo prevzeto in že 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolo-nijalnega blaga.

Dobiva se Kolonsko kavo, ilirske testenine ter rezno blago iz narodnih tovarn.

Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet k naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. CENE ZMERNE.

SVOJI K SVOJIM!

Anton Simunič

Trst, via dell' Istria 72 (Čarbola Zgornja)

priporoča cenj. občinstvu svojo

GOSTILNO „ALBA“

Toči se pristno dalmatirsko črno vino,

opol in belo, pelinovec in marsala.

Gorka in mrzla jedila.